# MONITOR

Na R. P. 1774.

Nro. LXVI.

Dnia 17. Sierpnia

*Applikacya Monitora Przeszłego.*

PORTRET to ieſt wielu Amantow, y Amantek naſzych. Szkoda, że u nas dotąd nikt nie piſał, podobnych

Awanturek w Naſzym własnym Kraiu praktykowanych. O iak wiele foliantow byłoby iuż niemi napełnionych! czyż mało ieſt u nas takich Gaſzkow, ktorzy albo chimerycznie ułożywſzy ſobie w głowce, iż ktora im ſię podoba, á zdaie ſię godnieyſzą bydź od nich Dama, powinna Im ſię doſtać za żonkę, podobnych choć cokolwiek doznaią od niey drwinkow? albo zaślepiwſzy ſię nierozumną miłością ſwoy ſtan y urodzenie upodlaią? znam takich wielu, ktorzy za naywiękſzy fawor maią odbierać policzki, lub inne uderzenia od Damy, y choć oczywiście ledwie niepodobnych drwin z ſiebie doznaią; ślepa miłość wſzyſtko im to dobrze tłumaczy, á perſwazya y miłoſne choć częſto zmyślone Gazetki Rayſurek ieſzcze bardziey potwierdzaią ich w tym błędzie. Owraca czaſami do takich głow rozum y oświecać ich zaczyna,

czyną, iż to są szczere drwiny, ale wspomnione Dobrodziki poznawszy to, znowu im go z głowy wypędzaią, bo im się dobrze dzieie za to utrzymywanie w błędzie; ale żebym w tey mierze nie samych tylko obwiniał Amantow, muszę powiedzieć, iż ci, ktorzy w takich się kochaią, z ktoremi urodzenie Dam nie pozwala w stan Małżeński wkroczenia, sami są przyczyną nieszczęścia swego, rana ta łatwieysza do uleczenia, stan ten im znośnieyszy, bo nie tak człowieka boli naywiększa rana od właśney ręki zadana, niż mała od cudzey, może za czasem powrocić zabłąkany do nich rozum, oświecić, wyperswadować, uspokoić; Ale inaczey się dzieie z temi, z ktorych albo same Amantki, albo Rayfurki łudzą. Y to iest, w czym zamyślam, oskarżyć płeć piękną. Zdarzaią się czasami takie kochania, ze w Damie Polityka tylko układa wzaiemność, á

ſerce ſpi na to dobrze. Kawaler zaś nie znaiący ſię na tym, milionowe ſobie wnoſi ztąd pomyślności. Części takie, w ktorych ſkromność, nieśmiałość, lub nie dobra Edukacya też ſame ſkutki ſprawuią. Daleko częściey płochość, ſzukanie nierozmyślne rozrywek. Prawie zaś nayczęściey Intereſs dobrego mienia. Roztrząśniymy to wſzyſtko, á obaczemy iak ieſt fatalne dla Rodzaiu Ludzkiego. Czyliż ieſt dobrze, że Dama wcale żadney inklinacyi nie maiąca do Kawalera, zmyśla ią przez Politykę, á ieſzcze przez czas długi? Kawaler oſobliwie dopiero kochać zaczynaiący, nie potrzebnie expenſuie ſwym affektem, wywnętrza y wyſila ſerce ſwoie, ktore potym iuż nie będzie tak ſpoſobne do uczciwey y ſtałey miłości, bo kto praktyk, przyznać muſi, że nayczęściey pierwſza miłość bywa czyſta y ſtała. A kto

ſię

ſię raz na ukropie ſparzy, potym nie raz na zimną wodę dmucha. Owa zaś Dama ieśli nie wcześnie zwycięża ſwoię polityke y odkrywa ſkrytości ſerca ſwego, tym tak nieznośnie martwi Kawalera, czyliż dobrze czyni? Jeśli zaś ta Polityka y do ślubu Jey aſſyſtuie, niech ſobie zawczaſu wnieſie, iakie ich będzie pożycie w tym ſtanie w ktorym koniecznie potrzebna pouſałość, y wiadomość ſkrytości ſerca? Toż trza trzymać y o tych ſkutkach, ktore nieśmiałość, boiazń, narażenia ſię Rodzicom, lub niedobra Edukacya ſprawuie. Przez płochość zwodzące czyliż dobrze czynią, kiedy ſwoiemi drwinami y Komedyikami, ktore pod pokrywką miłości z Kawalerow wyprawiaią; częſtokroć Ludziom dyſtyngwowanym, á ſwym Amantom, tracą reputacyą! bo częſto ſię praktykuie, iż z takim nikt nie chce przeſtawać,

ale

ale owſzem drwią z niego, ktory zaślepiony miłością, aż ſię tak upodla, iak nie rozumna płochość Damy wymyślić tylko może. Tym bardziey ieſzcze nie dobrze czynią intereſſowane Amantki; bo y na zdrowiu, y na worku pokrzywdzaią Kawalera. Ale, ale ſą też y takie co czaſem kochaią, ale albo nie wydaią tego przed Amantem, boiąc ſię, żeby to upewnienie nie oſłabiło ſtałości Jego; Albo probuią ſtatku rożnemi umartwieniami; albo nieuważnie dla nie wydania ſwego affekru, przed innemi nie rozmyślnie y nie oſtrożnie explikuią ſię. Trzeba Kawalerowi takiemu bydź Swiętym, żeby przeniknął ſerce takie, poznał intencyą, oraz żeby go to nie odrażało; bo kamień twardy, á za czaſow woda z ſtrzechy kapiąca rozbiia.

Ach ktoby mi to dał, aby od tego

czaſu

czaſu, Polityka, Intereſs, nie śmiałość, y niepomiarkowana uciecha w Przyiaźniach naſzych mieyſca nie miały! W. M. Pan to chyba ſam przy Boſkiey pomocy potrafić możeſz, o co go na miłość Bliźniego y Oyczyzny obliguię.

Patryota Krajolubſki

W WARSZAWIE
w Drukarni Mitzlerowſkiey
Za pozwoleniem Starſzych.